

De psychiater als drager van hoop.

Ludi Van Bouwel
Antwerpen 18 september 2018

‘Bevindingen tonen consistent aan dat het de interpersoonlijke relatie is die fungeert als de geleider voor het inspireren tot hoop’.

....

‘Hoop staat in het hart van de hulpverleningsrelatie’.

....

‘Hopen heeft weinig te doen met willen, streven, achter iets aangaan. Het is meer een toestand van ontvankelijkheid en houdt altijd een zekere mate van nederigheid in zich’.

Marc Eneman en Lieve Vanhee, 2017

Overzicht: drie vragen

1. Wat is de betekenis van de vraag: 'Laat mij sterven?' en hoe gaan we hiermee om:
 - 'Salmon principe' bij ernstig trauma/Bion: belang van beweging en verandering
 - Containment van projectieve identificatie
 - Getrianguleerde empathie
2. Hoe benaderen we de wanhoop van de noodlijdende?
 - Verbinding
 - Beweging
 - Herstel
3. Wat als er geen hoop meer lijkt te zijn?
 - Troost...
 - ... Erbarmen...
 - ... Schoonheid ...
 - ...Troost

A. Wat is de betekenis van 'Laat mij doodgaan!'

'Let me die, or I will perish'.

Drie sleutelideeën.

1. Geschiedenis voorbij het trauma

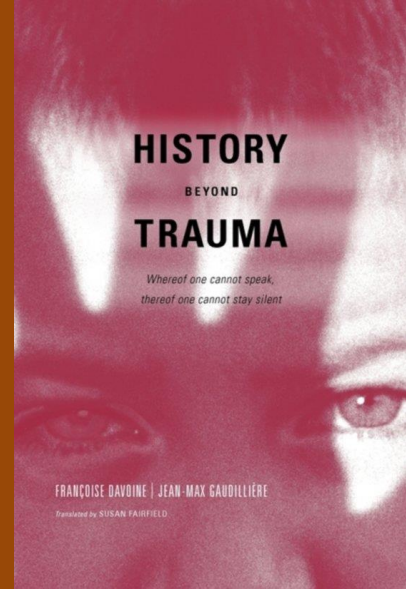
'Waarover men niet kan spreken, daarover kan men niet zwijgen'.

Salmon principe 1919

Bion: belang van beweging en verandering 1965

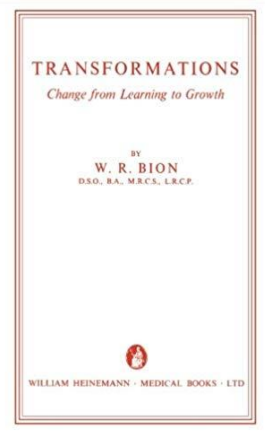
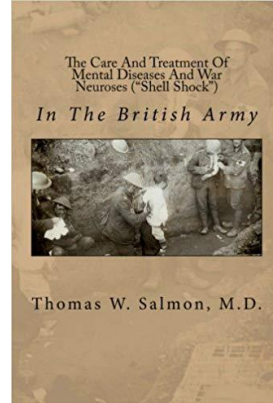
2. Containment van projectieve identificatie

3. Getrianguleerde empathie

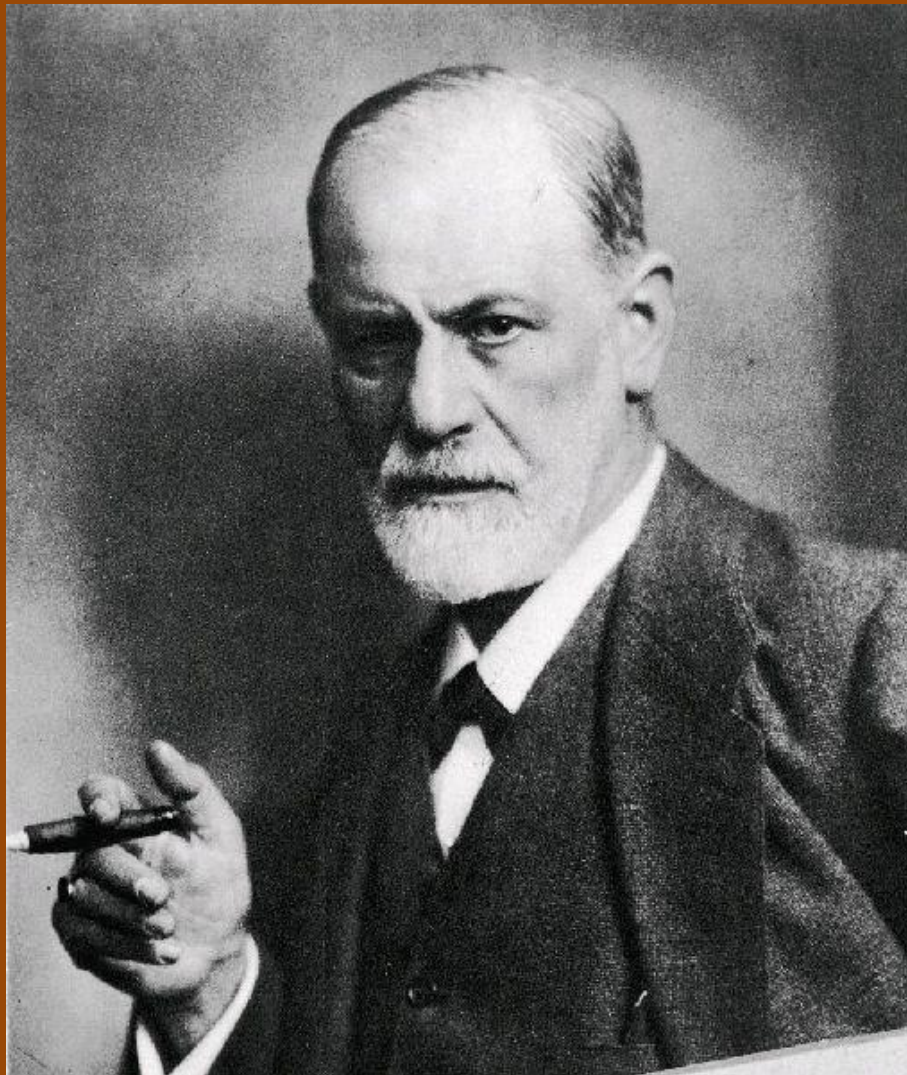

“Let me die, or I’ll perish”

Francoise Davoine, 2004

- Salmonprincipe: 1919
 - Proximity (nabijheid): opent een nieuwe ruimte van betrouwbaarheid in de chaos
 - Immediacy (onmiddellijkheid): creëert een levendige tijd in contact met hoogdringendheid
 - Expectancy (verwachting): construeert een welkom na de terugkeer uit de hel
 - Simplicity (eenvoud): benadrukt de verplichting te spreken zonder jargon
- Bion: vocht zelf mee in WOI, behandelde soldaten in WOII en werkte met mensen met psychose gevoeligheid
 - 1945 Normandië om dicht bij de soldaten te zijn voor de behandeling van oorlogstrauma
 - 1965 Transformations (change from Learning to Growth)

In relatie met de persoon met een sterk doodsverlangen is het onze taak de agressiedrift los te koppelen van de Thanathos en opnieuw ten dienste van de Eros te brengen.

Antwoord op ondraaglijk lijden is niet het lijden ongedaan maken door mee te gaan in de keuze van de radicale dood. Maar wel blijven uitnodigen dit lijden te verwoorden zodat het kan omgebogen worden tot een draaglijke ervaring.

De zorgdrager laat zijn dragende kracht niet vernietigen door het lijden van zijn patiënt maar blijft rechtop staan.

Johan Daisne

De man die zijn haar kort liet knippen

Fusionele empathie

Oath of Hippocrates

I swear by Apollo, the healer, Asclepius, Hygieia, and Panacea, and I take to witness all the gods, all the goddesses, to keep according to my ability and my judgment, the following Oath and agreement:

To consider dear to me, as my parents, him who taught me this art; to live in common with him and, if necessary, to share my goods with him; To look upon his children as my own brothers, to teach them this art; and that by my teaching, I will impart a knowledge of this art to my own sons, and to my teacher's sons, and to disciples bound by an indenture and oath according to the medical laws, and no others.

I will prescribe regimens for the good of my patients according to my ability and my judgment and never do harm to anyone.

I will give no deadly medicine to any one if asked, nor suggest any such counsel; and similarly I will not give a woman a pessary to cause an abortion.

But I will preserve the purity of my life and my arts.

I will not cut for stone, even for patients in whom the disease is manifest; I will leave this operation to be performed by practitioners, specialists in this art.

In every house where I come I will enter only for the good of my patients, keeping myself far from all intentional ill-doing and all seduction and especially from the pleasures of love with women or with men, be they free or slaves.

All that may come to my knowledge in the exercise of my profession or in daily commerce with men, which ought not to be spread abroad, I will keep secret and will never reveal.

If I keep this oath faithfully, may I enjoy my life and practice my art, respected by all humanity and in all times; but if I swerve from it or violate it, may the reverse be my life.

Empathie bemiddeld door het woord

B. Hoe benaderen we de wanhoop?

1. Verbinding

1. Beweging

2. Herstel

H. De Dijn:
'hoop als openheid voor het onverwachte'.

S. Beckett:
'I can 't go on. I'll go on'

herstel als antwoord op euthanasie?

ANN CALLEBERT

acco

‘Herstelvonken. Ik wil er de vaak kleine, onverwachte energie-ontladingen mee vangen die eigen zijn aan ervaringen, situaties, contacten, objecten en activiteiten. Het zijn momenten van even weer opveren tegen de achtergrond van psychisch lijden.’

Ann Callebert p 43

‘Herstel is terug goesting krijgen in het leven’

Filip Abts p 148

C. Wat als er geen hoop meer lijkt te zijn?

Troost.

- Sysiphus
- Oedipus
- Herfstknop
- Stabat Mater/ Mater Dolorosa

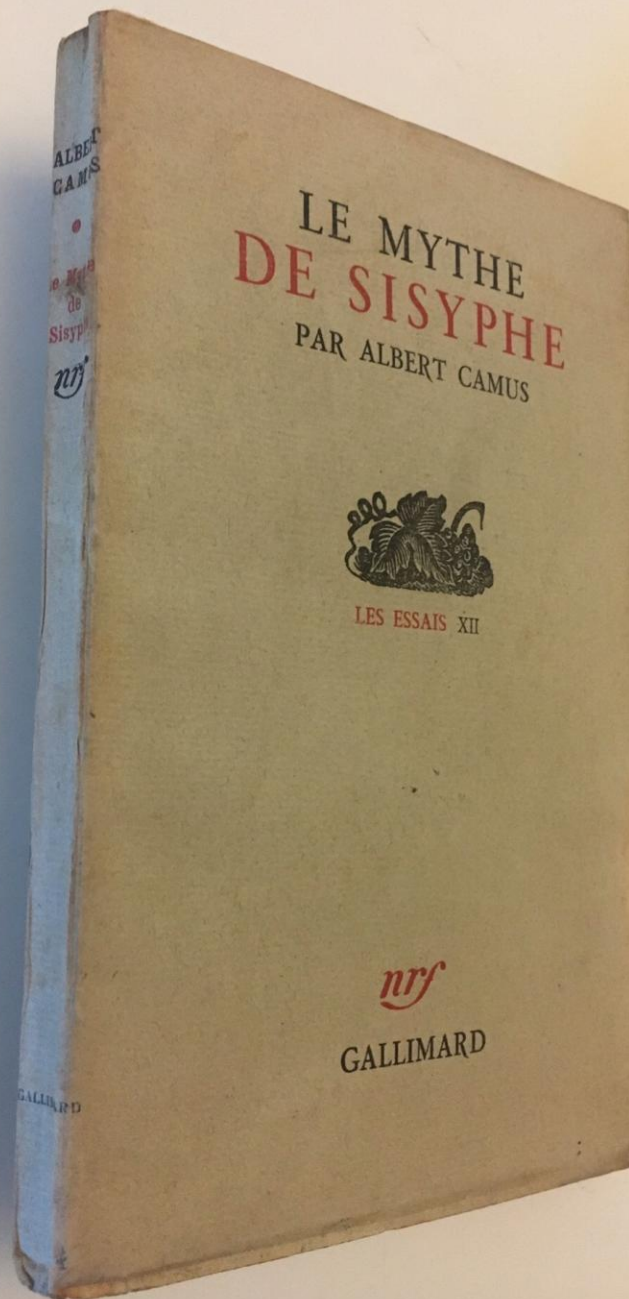
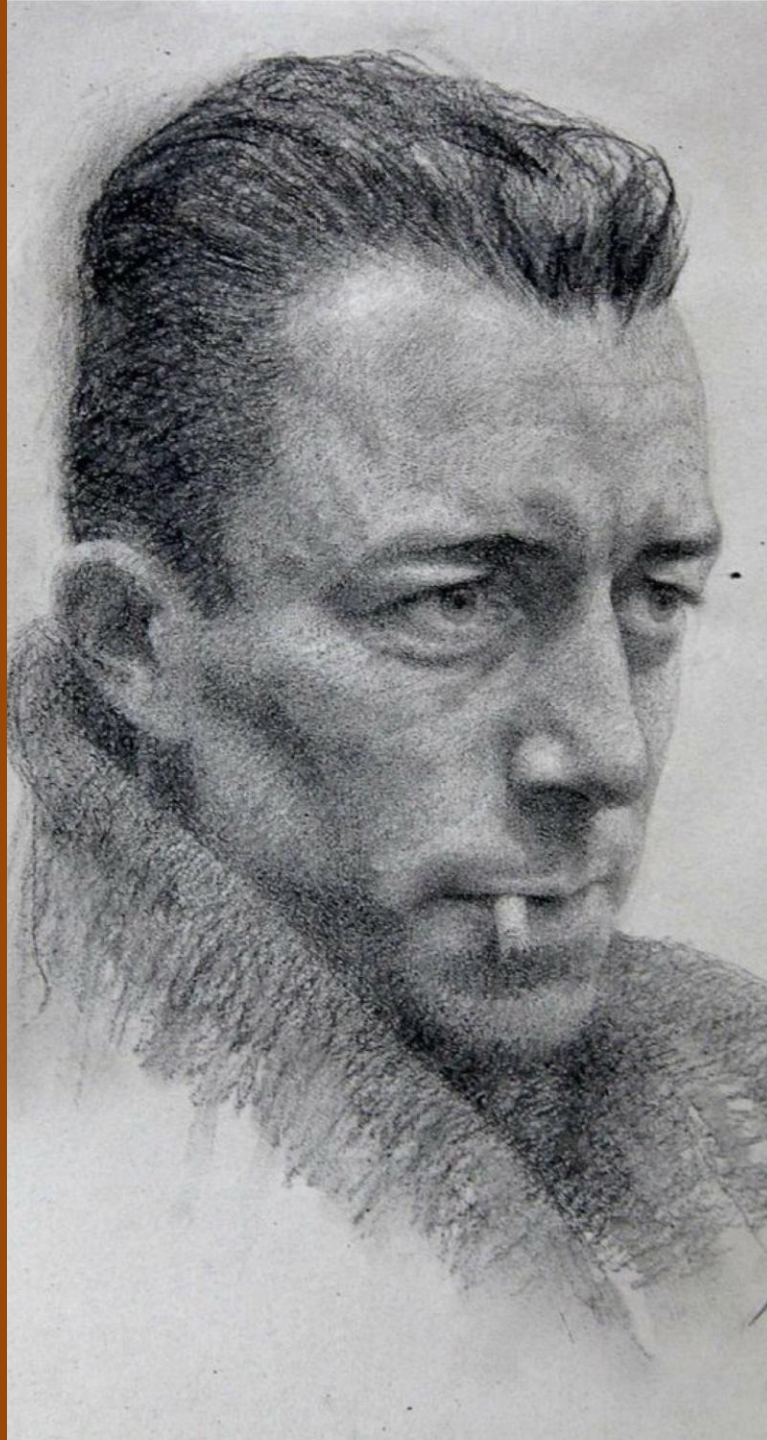
Erbarmen.

Schoonheid en troost.

Troost

Titiaan, Sisyphus 1548

‘De Maagd als symbool verwijst naar een vermogen in ons om het meest dierbare, het meest kwetsbare, diep in ons hart, levend te houden en tegelijkertijd verborgen tegen alle mogelijke invloeden die haar zouden kunnen corrumperen.’

W Versteeg 2018

Erbarmen

Oude Simon: Ich habe genug

Petrus: Erbarme dich

Schoonheid en troost

A painting of a snow-capped mountain peak, likely Mount Everest, under a clear blue sky. The mountain's ridges and gullies are covered in white snow, with some dark rock visible. The foreground shows a vast, hazy blue landscape. The text "ICARUS IS LOST" is written in a red, serif font across the middle of the image.

ICARUS IS LOST

“Euthanasia for psychiatric disorders is
an infinite debate with
finite consequences.”

D. Denys Am J Psychiatry sept 2018

Dank u!